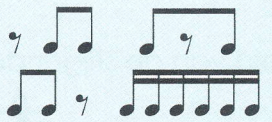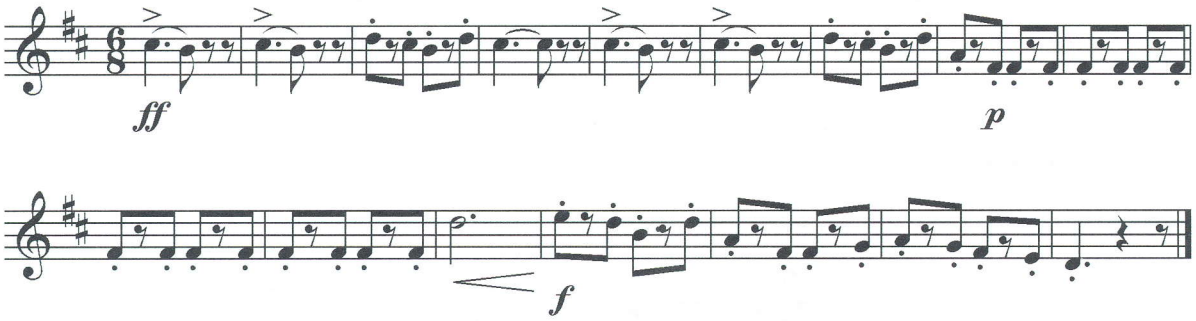Les 35. Maat en ritme: de maat $\frac{6}{8}$ ()

Net zoals in de maten $\frac{2}{4}$ en $\frac{3}{4}$ kunnen we in de maat $\frac{6}{8}$ spelen met de verhoudingen van de verschillende notenwaarden en rusten.

Drie achtste noten () duren even lang als zes zestiende noten ().

Een noot kan ook altijd vervangen worden door een rust van dezelfde waarde.

()

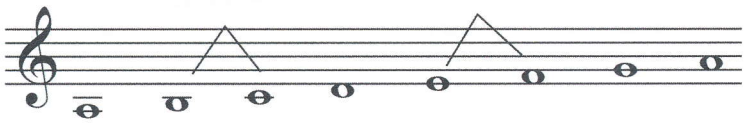

Luigi Denza (1846-1922): Funiculi Funicula.

Les 36. De kleine tertstoonladder van la - re en mi. leidtoon en ondertonica

De toonladder van do is een grote tertstoonladder omdat ze begint met een grote terts nl. do – mi.
Logischerwijs zal een kleine tertstoonladder beginnen met een kleine terts.
In een kleine tertstoonladder vinden we de halve tonen terug tussen II-III en V-VI.

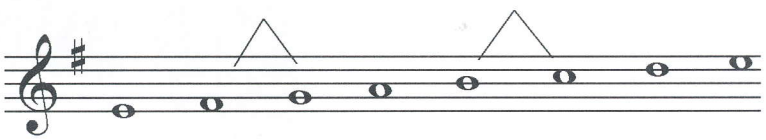
De eenvoudigste kleine tertstoonladder is die van la klein omdat de natuurlijke halve tonen tussen II-III en V-VI liggen en je dus geen wijzigingstekens hoeft te gebruiken.

La klein is de aanverwante toonaard van do groot omdat ze – net zoals do groot – geen voortekening heeft en omdat ze dezelfde halve tonen heeft nl. mi-fa en si-do.

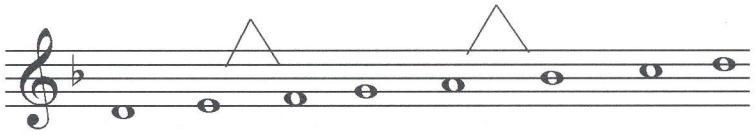
De aanverwante kleine toonaard vinden we altijd een kleine terts lager dan de grondnoot van de grote.
Kleine terts lager dan do is la.

De toonladder van sol groot heeft een fa # als voortekening. De aanverwante kleine zal dus ook een fa # als voortekening hebben.
Een kleine terts lager dan sol is mi, dus mi klein is de aanverwante kleine tertstoonaard van sol groot.

© Golden River Music

De toonladder van fa groot heeft een si♭ als voortekening. De aanverwante kleine zal dus ook een si♭ als voortekening hebben.
Een kleine terts lager dan fa is re, dus re klein is de aanverwante kleine tertstoonaard van fa groot.

In de grote tertstoonladder noemen we de 7de noot een leidtoon omdat deze "leidt" naar de 8ste noot (halve toon tussen VII en VIII)
In de kleine tertstoonladders is er geen halve toon tussen de 7de en de 8ste noot, vandaar dat we de 7de noot in de kleine tertstoonladders geen leidtoon, maar ondertonica noemen.

Samenvatting

Een kleine tertstoonladder is een reeks van 8 opeenvolgende noten.
De halve tonen liggen tussen II-III en V-VI.
Elke grote tertstoonladder heeft een aanverwante kleine tertstoon-ladder die we een kleine terts onder de grondnoot van de grote tertstoonladder terugvinden :

* do groot – la klein (geen voortekening)
* sol groot – mi klein (fa #)
* fa groot – re klein (si♭)

Deze toonladders hebben dezelfde voortekening en dezelfde halve tonen als hun aanverwante toonladder.

De 7de noot in een grote tertstoonladder noemen we een leidtoon,
de 7de noot in een kleine tertstoonladder noemen we ondertonica.
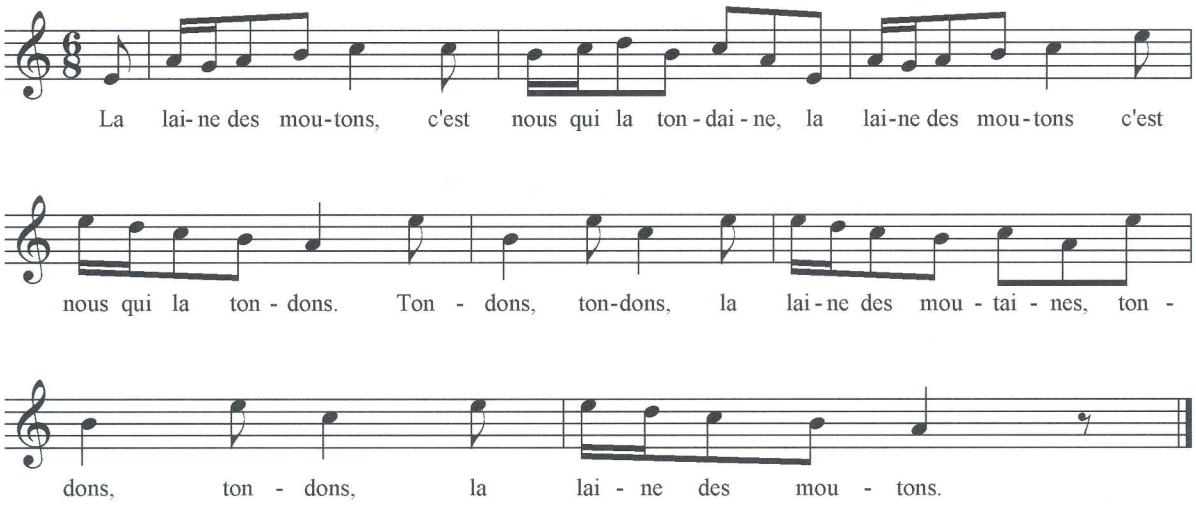
Les 37. Maat en ritme: de maat 𝄋 (𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯 𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯 𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯)

Met de achtste (𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯) en zestiende (𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯) noten die we reeds aanleerden in de maat 𝄋 kunnen we nieuwe ritmische combinaties maken.

𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯 / 𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯 / 𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯𝅘𝅥𝅯

Al deze combinaties duren 1 tel in de maat 𝄋 .

© Golden River Music

Frans volkslied, oorspronkelijk in $\frac{3}{8}$.

Les 38. De fasleutel : lage si - hoge re - triool

a. <u>lage si en hoge re in de fasleutel</u>

Als we de toonladder van do uitbreiden naar boven en onder komen we – net zoals in de solsleutel – bij de lage si en hoge re.

Tussen si-do hebben we altijd een halve toon, in welk octaaf we deze noten ook schrijven.

b. <u>de triool</u>

In de maten $\frac{2}{4}$ is er een binaire verdeling van de tellen.
We kunnen de tel in 3 gelijke delen verdelen door een <u>triool</u> te gebruiken, dit zijn 3 achtste noten op de plaats van 2. ()

Giuseppi Verdi (1813-1901): Grande Marcia trionfale uit Aida.

© Golden River Music